

Datum 2026-09-30

Informationsklass Öppen

Diariernr (åberopas) A402.891/2026

Saknr 000

Polismyndigheten

Justitiedepartementet
Straffrättsenheten

Er referens Ju2026/01198

Mer flexibla regler om verkställighet av häktning och fängelsestraff, SOU 2026:30

Sammanfattning

Polismyndigheten tillstyrker utredningens förslag om att det ska införas en lagreglerad möjlighet att placera häktade i polisarrest och utredningens bedömning om att bestämmelsen ska användas endast i undantagsfall. Polismyndigheten har i huvudsak inga synpunkter på övriga förslag, men vill uppmärksamma lagstiftaren på att förslaget om upphävande av 2 kap. 1 § häkteslagen (2010:611) även träffar Polismyndighetens arrester och att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet bör övervägas att på lämpligt sätt förtydliga att arrestverksamheten inte omfattas av förslaget. Polismyndigheten har även vissa synpunkter på konsekvenserna av förslaget om att placera häktade i polisarrest.

Polismyndigheten lämnar följande synpunkter.

Polismyndighetens synpunkter

Rätten till enrum enligt häkteslagen avskaffas (avsnitt 7.3)

Polismyndigheten noterar att förslaget om att avskaffa rätten till enrum enligt häkteslagen är avsedd att träffa häktesverksamheten. Eftersom även arrest- och förvarsverksamheten omfattas av lagens tillämpningsområde är frågan hur förslaget påverkar Polismyndighetens verksamhet. Utredningen har bedömt att förslaget inte är ägnat att påverka Polismyndigheten på något betydande sätt (se s.106). Polismyndigheten instämmer i bedömningen att lokalförhållandena i arrest typiskt sett inte tillåter gemensamhet och att det därför inte är lämpligt med dubbelbeläggning i arrester (se s. 120). I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör lagstiftaren överväga att på lämpligt sätt förtydliga att det avseende arrest- och förvarsverksamheten i princip inte är lämpligt med dubbelbeläggning och att denna verksamhet därför inte bör omfattas av förslaget.

Det införs en lagreglerad möjlighet att tillfälligt placera häktade i polisarrest (avsnitt 8.3)

Polismyndigheten välkomnar att det införs en lagreglerad möjlighet att placera häktade i polisarrest. Myndigheten instämmer i utredningens bedömning att arrestceller inte utgör en lämplig plats för förvaring av frihetsberövade under längre perioder. Polismyndigheten ser därför positivt på utredningens bedömning att bestämmelsen är avsedd att tillämpas som en undantagsåtgärd som ska användas restriktivt och kortvarigt, och inte ska ses som ett led i att öka Kriminalvårdens permanenta häktesplatser.

Polismyndigheten instämmer även i utredningens bedömning om att huvudregeln bör vara att alla andra rimliga möjligheter till förvaring i något av landets häkten ska vara uttömda innan en arrestplacering kan komma i fråga och att det inte är tillräckligt att det råder platsbrist på de närmsta häktena (se s. 119). Polismyndigheten anser inte heller att en arrestplacering per automatik alltid är lämpligast i en situation där den misstänkte har en domstolsförhandling nära förestående och avståndet till närmsta häkte med lediga platser är långt, eftersom det kan finnas möjlighet att närvara per videolänk. Den helhetsbedömning som Kriminalvården ska göra innan en arrestplacering blir aktuell bör lämpligen motiveras och dokumenteras för att kunna följas upp i efterhand.

Polismyndigheten instämmer även i utredningens bedömning att placering av en häktad i polisarrest innebär stora svårigheter för myndigheten att tillgodose den intagnes samtliga rättigheter enligt häkteslagen (se s. 121 ff.). Polismyndigheten anser att ansvaret för posthantering och sjukvård bör ligga på Kriminalvården, oavsett var den häktade placeras. Om en häktad person har behov av sjukvård eller medicinerings bör detta vara en omständighet som talar emot en arrestplacering.

Konsekvenser för Polismyndigheten (avsnitt 14.4.2)

Utredningen har bedömt att förslaget inte kommer att föranleda ökade kostnader för Polismyndigheten som överstiger befintliga anslag (s. 193 f.). Polismyndigheten vill tydliggöra att bedömningen förutsätter att myndigheten inte kommer att behöva bära kostnader för att iordningsställa arrestceller eller genomföra renoveringar av sådana för att tillgodose Kriminalvårdens behov. Polismyndigheten förutsätter vidare att arrestlokalerna även fortsatt i första hand används för att tillgodose Polismyndighetens behov och att de enbart ska kunna nyttjas av Kriminalvården i undantagsfall och som en kortsiktig lösning.

Att placera häktade i arrest innebär merkostnader för Polismyndigheten i form av bl.a. lokalkostnader och personalkostnader för arrestantvakter. Alternativt kan polismän komma att behöva arbeta i arrester, vilket tar resurser från den polisiära verksamheten. Detta kan även resultera i övertidskostnader. Under 2024 hade Polismyndigheten merkostnader på över 80 miljoner kronor för placering av häktade i arrest, kostnader som fakturerades Kriminalvården. Under 2025 var motsvarande kostnad betydligt lägre. Den framtida användningen av arrestceller i detta syfte är svår att förutse. Polismyndigheten anser att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet bör tydliggöras att Kriminalvården ska stå för kostnaderna för Polismyndighetens utlåning av arrester, inklusive personalkostnader.

Yttrandet har beslutats av juristen Ida Salomonsson efter föredragning av juristen Malin Nilsåker. Vid den slutliga handläggningen har tf. rättschefen Anders Ternström deltagit. Förvaltningschefen Malena Grann har informerats om remissen.

Yttrandet har godkänts digitalt och saknar underskrifter.

POLISMYNDIGHETEN

Ida Salomonsson

Malin Nilsåker

Kopia till

Justitiedepartementet (INS)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli